

úc rời khỏi chỗ bến cuối sông Ngô
ng, một nơi vừa có ngôi đình tường xây
i ngói phủ đầy rêu xám, vừa có cây đa
ng nước, tự thâm tâm tôi bỗng ước ao
t hôm nào đó lại khăn gói gió đưa để
ợc chuyển nũa đi vào Tam Cốc.

Nếu như cái điều ước mà trở thành
n thực, dứt khoát là tôi sẽ phác ra một
i khoá biểu cho cả hai lượt khứ hồi
n sông Ngô, nghĩa là thuyền cũng nhỏ
o tại chỗ bến này, cũng lướt qua hết
ững núi Văn, núi Võ, những núi òng
ang, núi con voi, con đại bàng, cũng
n hang Cà, hang Hai, và sau khi luồn
a hang Ba, thuyền sẽ không quay mũi
i cứ ngược mãi cho tới đầu sông. Ở đây
không thể dự đoán rằng chuyển đi
ong lại ấy sẽ nhằm vào một buổi sương
ây đầy trời cuối xuân, hay trong một
ây rả rích mưa ngâu, mà đã đi là phải
h sao cho thuyền, khi áp mạn bến đền,
trở cũng phải quang đầu giờ ngọ. Giữ
trước hết tôi sẽ phải vào đền Nội, thấp
ong bái yết các vị sơn thần rồi mới ra
Sĩ Tiên, con suối mà theo lời cô Loan:
vào đền Nội thì không ai lại không ra
Sĩ Tiên vốc nước rửa mặt để thấy trời
u đang giá rét, nước suối lại ấm ấm,
n mùa hè 37 độ nóng như nung mà
óc suối lại mát rười rượi".

Cô Loan là chủ chiếc thuyền nan
ợc luân phiên chờ khách, khi thuyền về
n tới bến, sắp sửa gác chèo, câu chuyện
i bắt đầu về ngôi đền gọi là đền Nội ở
ít trên ngọn sông, chỗ tiếp giáp với con
Sĩ đầu nguồn. Cô nói không hiểu tại
o lại gọi là đền Nội, và khắp thôn Văn
m, một vùng gồm sông núi, đồng
òng, các xóm đồng, xóm núi rải rác gần
i, nhưng cứ mùng bảy tháng Giêng, sau
t, nhà nhà chèo thuyền chờ xôi gà lên
n Nội để cúng sơn thần.

Đền Nội,
n chuyện cô
an nói, tuy ở
i khuất nẻo
ung trang
hiếm lư
ong, bệ thờ,
ong sơn thần
pho lại có
trống lớn.
ng thú từ
n Nội không
c trực
ường xuyên,
đi năm chỉ
i lần đến
ét dọn.
ềng hôm
ong bảy
ềng, ông từ
i hiệu trống
hồi chín
ng để ngày
ng bắt đầu,
mỗi lần
ười đi lễ
ng lên gà
i, tiếng trống

lại dội xa rừng thẳm, hang sâu. ...

- Hôm ấy, sáng sớm, trên sông nổi
đuôi nhau thuyền ngược, giặc trua,
thuyền lại nổi đuôi nhau xuôi về. Trước
nay, năm nào cũng vậy, ở Văn Lâm, đi lễ
đền Nội mọi người nô nức còn hơn là đi
đám hội - Cô Loan nói, nét mặt thần
nhiên, nhưng khách trên thuyền vẫn nhận
ra là chắc không năm nào cô Loan không
tự tay đồ xôi, đóng oản, tự tay chèo
thuyền ngược lên đền Nội và mỗi năm lại
mỗi nhớ cái tập nập hiem hơi chỗ bến
đầu sông.

- Tường gì, nhà em giường chiếu
chắn màn có đủ, rượu nhà nấu, bố chõng
em là người côi mờ hiểu khách. Các anh
từ xa mà vào đây để đi lễ trên đền Nội,
xin cứ nghỉ ở nhà em đêm mùng sáu rồi
sớm mùng bảy ra thuyền, đi về nghỉ ngơi
thoải mái thông dong - Cô Loan, với tất
cả sự chân thật, trả lời một người trong

HOA LƯU TAM CỐC ỨNG TRƯỜNG TẠI

NGUYỄN NGUYỄN

bọn khách chúng tôi, không phải anh bạn
muốn đùa cợt, mà hẳn là anh nghĩ một
câu ước hỏi đầu mất mát gì. Riêng phần
tôi cái vui hòa nhập cùng đồng người đi
cúng sơn thần ngày đầu năm thật chưa
từng và có lẽ cũng không bao giờ nghĩ tới.
Với tôi, nếu được chuyển nũa đi vào Tam
Cốc như vừa nói, tôi sẽ lên thẳng đền Nội,
vào đền thấp hương, ra suối Tiên những
tay dưới nước để gọi là cho biết cái ấm cái
lạnh rồi sớm trở lui.

Khi ấy đầu là bất cứ ai chờ thuyền,
tôi cũng xin khoan khoan mái chèo để
cho thuyền đúng đỉnh trời xuôi. Hoặc chỗ
nào đó, người chờ thấy muốn nghỉ tay thì
buông loi mái chèo cho thuyền lênh đênh.

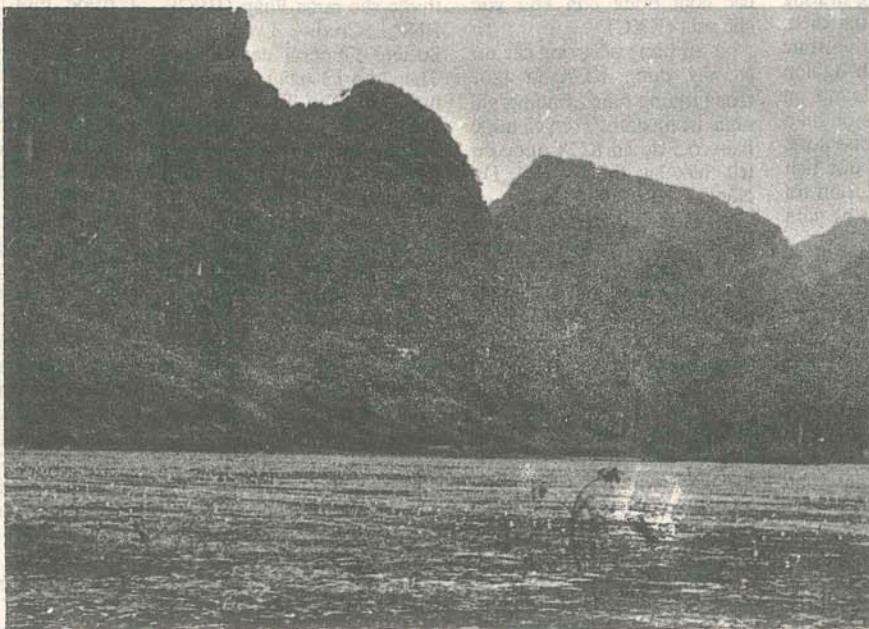
Đầu cần phải gấp gấp hỏi hà mà
không cho thuyền chốc lát lênh đênh trên
đồng nước lững lờ lờn vờn rong rêu, la đà
hoa súng. Hoặc thuyền tự nó có thể dạt
vào một chỗ vách đá, bờ khe. Cũng chẳng
cần bắt buộc phải neo thuyền đúng một
chỗ cửa hàng như hang Cà mà chiếm
ngưỡng những kỳ công của tạo hóa,
những hình dáng ông Lão, cô Tiên để
thấy ngất ngây. Tượng đá sườn non chắc
đầu bắt mắt được bằng mồm núi và chú
sơn dương. Nơi những quả núi có tên và
núi không tên ở hai bên ven sông ấy, dõ ai
có thể đứng đứng khi sơn dương từng bày,
từng đôi nhảy nhót đùa nghịch, leo trèo
lên lõi hốc đá bụi cây và rồi cũng đang khi
ấy, từ xa xa rặng lau, bãi cỏ bỗng rồi rạc
tiếng cuốc vọng lên khắc khoải.

Vậy hãy đi Tam Cốc vừa để cùng
lúc ngắm sơn dương, vừa nghe tiếng cuốc
và nếu như hoa súng đỏ tươi đã tàn dưới
sương thu thì trên sông lại hoa trang rải
đầy. Khách xa làm sao có thể biết được
tên của loài hoa màu trắng cánh mỏng
như hoa mơ hoa mận mà chuyển lại ngát
không kém thủy tiên, nếu không nhờ cô

Loan nói cho
biết là hoa trang
đấy.

Thế là trên
sông Ngô, với
khách vào Tam
Cốc, lên đền
Nội, không
những được
đánh sắn cảnh
nước non kỳ thú
mà ít cũng một
mùa thưởng
thức hương sắc
hoa trang.

Suối Tiên
mùa đồng nước
ấm mùa hè
nước lạnh, hình
dáng cô Tiên lơ
lơ vách đá sao
bằng hoa trang
bập bênh nổi
trời mà tỏa
hương cho
quãng dưới
quãng trên Tam
Cốc ♣

Hoa trang trên sông Ngô Đồng

Ảnh: VĂN DỨNG